

جایزه صلح نوبل ۲۰۲۳

«زن - زندگی - آزادی»

کمیته نوبل نروژ تصمیم گرفته است که جایزه صلح نوبل سال ۲۰۲۳ به نرگس محمدی برای مبارزه او با ظلم بر علیه زنان در ایران و مبارزه برای حقوق بشر و آزادی برای همه تعلق گیرد. مبارزه شجاعانه او برای او گران تمام شده است. مجموعاً مقامات قضایی سیزده بار او را دستگیر، پنج بار مجرم شناخته و در مجموع به سی و یک سال زندان و ۱۵۴ ضربه شلاق محکوم کرده‌اند. نرگس محمدی همچنان در زندان است.

در سپتامبر ۲۰۲۳ زن جوان کرد مهسا ژینا امینی در بازداشت گشت ارشاد کشته شد. این قتل بزرگترین تظاهرات سیاسی علیه رژیم مذهبی را از زمان روی کار آمدن آن‌ها از سال ۱۹۷۹ آغاز کرد. با شعار «زن - زندگی - آزادی» صدها هزار ایرانی در تظاهرات مسالمت‌آمیز علیه خشونت و ظلم مقامات بر زنان شرکت کردند. رژیم به شدت اعتراضات را سرکوب کرد. بیش از ۵۰۰ معترض کشته شدند هزاران نفر مجروح شدند، از جمله تعداد زیادی که با شلیک گلوله‌های پلاستیکی توسط پلیس نابینا شدند حداقل ۲۰.۰۰۰ نفر دستگیر و در بازداشت رژیم قرار گرفتند.

شعار معترضان، «زن - زندگی - آزادی» به درستی تلاش و فداکاری نرگس محمدی را بیان می‌کند.

زن. او برای زنان علیه تبعیض و ستم سیستماتیک مبارزه می‌کند.

زندگی. او از مبارزات زنان برای حق داشتن حق زندگی کامل و آبرومندانانه حمایت می‌کند. این مبارزه در سراسر ایران با آزار و اذیت، زندان، شکنجه و حتی مرگ مواجه شده است.

آزادی. او برای آزادی بیان و حق استقلال مبارزه می‌کند، و مبارزه بر خلاف قوانینی که زنان را ملزم می‌کند که دور از چشم بمانند و بدن خود را بپوشانند. مطالبات آزادی بیان شده توسط تظاهرکنندگان نه تنها در مورد زنان، بلکه برای کل جمعیت نیز صدق می‌کند.

در دهه ۱۹۹۰، نرگس محمدی به عنوان یک دانشجوی جوان فیزیک، خود را به عنوان مدافع برابری و حقوق زنان متمایز می‌کرد. پس از تحصیل به عنوان مهندس همچنین مقاله‌نویس در روزنامه‌های مختلف اصلاح طلب مشغول به کار شد. در سال ۲۰۰۳ با کانون مدافعان حقوق بشر در تهران ارتباط برقرار کرد. این مرکز توسط برنده جایزه صلح شیرین عبادی تأسیس شده بود. نرگس محمدی در سال ۲۰۱۱ برای اولین بار بازداشت و به خاطر کمک به فعالان زندانی و خانواده‌های آن‌ها به چندین سال زندان محکوم شد.

دو سال بعد نرگس محمدی به قید وثیقه آزاد شد و بس از آزادی وارد یک کمپین علیه مجازات اعدام شد. ایران از جمله کشورهایی در جهان است که به نسبت جمعیت، بیشترین تعداد شهروندان را در سال اعدام می‌کند. تنها از ژانویه ۲۰۲۲، بیش از ۸۶۰ زندانی به اعدام محکوم شده‌اند.

مبارزه علیه مجازات اعدام باعث شد که نرگس محمدی در سال ۲۰۱۵ دوباره بازداشت و به یک سال دیگر پشت میله‌های زندان محکوم شود. او در سال ۲۰۱۵ در زندان، مبارزه‌ای را علیه استفاده سیستماتیک رژیم از شکنجه و خشونت جنسی علیه زندانیان سیاسی به ویژه زنان در زندان‌های ایران آغاز کرد

موج اعتراضات سال گذشته به زندانیان سیاسی زندان مخوف اوین هم تهران رسید. بار دیگر خانم محمدی رهبری را بر عهده گرفت. او از زندان حمایت خود را از معترضان و سازماندهی و اقدامات همبستگی در میان زندانیان اعلام کرد. مقامات زندان با تحمیل شرایط سخت‌تر و واکنش نشان دادند. نرگس محمدی از تماس و ملاقات منع شد. با این وجود، او موفق شد مقاله‌ای را که نیویورک تایمز در اولین سالگرد قتل مهسا ژینا امینی منتشر کرده بود، مخفیانه به بیرون از زندان بفرستد. پیام این بود: «هرچه بیشتر ما را اسیر کنند، ما قوی‌تر می‌شویم.» نرگس محمدی از زندان کمک کرده تا اعتراضات فروکش نکند.

نرگس محمدی یک زن، مدافع حقوق بشر و مبارز راه آزادی است. کمیته نوبل نروژ با اعطای جایزه صلح نوبل امسال به او می‌خواهد از مبارزه شجاعانه او برای حقوق بشر، آزادی و دموکراسی در ایران قدردانی کند. جایزه صلح امسال همچنین از صدها هزار نفر که در سال گذشته علیه سیاست‌های تبعیض‌آمیز و ظلم رژیم مذهبی علیه زنان تظاهرات کردند، قدردانی می‌کند.

تنها با پذیرش حقوق برابر برای همه جهان می‌تواند به برادری بین ملت‌ها دست یافت که آلفرد نوبل به دنبال ترویج آن بود. اعطای جایزه به نرگس محمدی از سنت دیرینه‌ای پیروی می‌کند که در آن کمیته نوبل نروژی جایزه صلح را به کسانی اعطا کرده است که برای پیشبرد عدالت اجتماعی، حقوق بشر و دموکراسی تلاش می‌کنند. اینها پیش شرط‌های مهمی برای صلح پایدار هستند.

اسلو، ۶ اکتبر ۲۰۲۳